

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár, XXVII. évi. 96. 1920.

Kedd, ápr. 27.

Előfizetési árak

Egilyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve
egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona,
fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pelsőfi-utca 2. — Telefon sz. 208

Felelős szerkesztő: Hajós József.

A szegedi főrabbi

— írja az *Uj Nemzedék* — arculcsapta s megrágalmazni igyekezett egy külföldi hírlapíró előtt a magyar nemzetet. Lőw Immanuel a zsidóság Jáanus-arcának a kifelé mutatott ábrázatáról rántotta le a leplet. Exportnyilatkozat volt, amely arra szolgált, hogy — miközben a forradalmakban és árulásokban tettenért és tetemre hívott zsidóság részint a „mea-culpa”-val veri a mellét, részint hazafias és nemzeti érzéseinek bizonyítására keres dokumentumokat, — ugyanekkor kifelé lehazza shylocki arcáról a hazafiaság lárváját hogy megmutassa magát valóságos és belső természeté szerint. Megmutassa azt a rejtélyes szolidaritást, amely a Bécsben és a megszállott magyar területeken nyüzsgő zsidó hullatérgeket kinyomozhatatlan szálakkal összeköti az itthoni fajtestvérekkel, akik muszájról most magyarok, sőt nemzetiek és keresztények, míhelt azonban felszabadulva érzik magukat az itthoni atmoszféra légnymója alól, azt mondják és azt csinálják, amit magukban gondolnak, terveznek és akarnak. Sőt elegendő, ha valamely külföldi újságíró előtt „beszélhetik ki magukat” a kiről gyantiják, hogy a fezzetlen eszmecsere formájában hazudott gazdaságukat és hivány rágalmaikat Bűntudatosok s a

szociális körökben az-
názák szerett hazájukat. Sajnos, sőt: nála istennek! Reb Immanuelnek ezuttal pechje volt: a titok kiderült s a rejtelmesen dolgozó és elágazó módszerről letépték a titokzat fátyolát.

Tudjuk, hogy ezután mi következik. Először a tagadás, aztán a szerezcsen mosdatás, s ha éppen semmi se sikerül, akkor a hebréus Ábrahám öszinte és mély gyászban öltözve, kénytelen felaludozni Lőw Izákokot. De az idegenben sürgő-forgó Göndör Náthánok és Gábor Andorok, másrészt a „martyrium” serlegét szűrő Lőw Immanuel egy ütemre, egy célra, egy idegre játszó szolidaritásban dolgoznak.

Lőw Immanuel öszinte elszólásaink fényjelei egy ördögien sötét öszeesküvés éjszakáját hasogatták meg.

— Pedagógiai előadás. A ker. szoc. tanítók szövetségében április 29 én délután 6 órakor Pótz Edgar főgimn. tanár tart előadást: „Az ifjúság szociális működéséről” — Az értékes pedagógiai előadásra már előre felhívjuk nemcsak a tagok, de a szülők s a közönség érdeklődését is.

Legújabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajtótudósító Iroda-jelenti: Budapest, Friedrich dunántúli körutját tegnap Tapolcán megtartott népgyűléssel megkezdette. Friedrich beszédében megvádolta a nemzetgyűlést, hogy a keresztény kurzus érdekében nem tett semmit. Az egész világ kereszténységének a szeme Magyarország újjászületését figyeli s siker esetén mindenütt akcióba lép. A zsidósájtónak a megrend-

Az új vállalat.

Irta: Paulovits Béla.

A romokot akarjuk elisztitani, nagy és sürgős szociális kérdéseink megoldásával, abnormális gazdasági életünket és berendezésünket akarjuk rekonstruálni, hogy alapját vehessük meg az új Magyarországunknak.

A nemzeti megújulás e munkájában Székesfehérvár igaz, csak egy elenyészően kis pontot képezhet, de az egyedek alkotóiván a szerves egészet a reformálás országos munkájába városunknak is bele kell illeszkednie.

Mindnyájan érezzük, tudjuk, hogy gazdasági feladataink megoldása képezheti elsősorban a kivezető utat a mai rettenetes kaoszbtól. Sulya van itt minden kicsinynek látszó dolognak s az

„Nem mind arany, ami fénylik” régi közmondás jutott eszembe, amikor Bilkei Ferencnek a Fejérmegyei Napló 21-iki számában a sertészilvaldáról megjelent cikkét olvastam s úgy hiszem nem csalódom, hogy a leendő vállalat csillogó külszínét is lekaparva, csupán a vállalat jó üzleti része áll előttünk.

Na, de vegyük sorjába a dolgokat.

A részvénytársaság két ajánlata felelnek a városi Tanácsnál. Mindkettőt megegyezik abban, hogy a vállalat az új gőzmalom mellett fekvő városi fűskola egy részének megvásárlására tesz ajánlatot, hogy a hírladalt felállíthassa. Az előző ajánlatot, amelyben a vállalkozó bizonyos előnyöket helyez kilátásba a város részére, a közgyűlés azzal az utasítással adta vissza a Tanácsnak, hogy lépjen érintkezésbe a vállalkozóval s a város zsir ellátását biztosító fedezetre szerződés megállapodást létesítsen. Erre jött a második ajánlat, amelyben határozottan és íltan kijelenti

szabályozására irányuló munkájában Prohászka püspök teljesen egyetért. Ezután még Erekly beszélt, aki követelte, hogy a zsidók, mivel a románokat ők tartották vissza, viseljék a megszállás költségeit.

Bpest. A dohányárakat a nyersanyagok és a munkabérek megráglása miatt május 1 től 100 százalékkal emelik.

ajánlattevő, — hogy „személyes tárgyalásokba bele nem mehetünk, mert erre felhatalmazásunk nincs, de meg másrészt kikötéseket ugysem vállalhatunk”. Ily ajánlatlét, mellett igazán nem találok semmi garanciát arra, hogy közlelemzésünk nehéz problémája csak egy lépéssel is előbbre mehetne. Meglenne a gyönyörtört berendezett hírladla, gyönyörködhetnénk is a szépen gömbölydött sertésekben, de a fogunk alighanem elvásná tőle, mert hisz szerződés hiányában a vállalat átadásra nem lenne kötelezve. Igaz, elfogadom, hogy a vállalat beszerzése és üzleti életének megindulása után évenként hozzávetőlegesen 100 ezer koronát jelent a városnak. Oly szám, mely a város büdzséjében eléggé szerepet játszik s különösen alkalmas arra, hogy egyeseket

„A kormányhatalmunkat megújítsuk és mélyebbre hatoljunk a részvénytársaság tervébe, érdekes eredményekre juthatunk — arra, hogy nem is annyira a RT ad nekünk, hanem inkább mi adunk és pedig ugyszólván ellenérték nélkül a vállalatnak. Adjuk elsősorban a telket olyan árban, amely értéket a városnak a telek önmaga mindenkor megad. 2. A átadásával tért nyitunk a vállalatnak, hogy az ötezer drb. sertés hírlalásával a háború nyomorult éveiben a bőrünkön összeszedett milliót meghatványozza 3. Az ötezer drb. sertés beállításához, a hírlaláshoz szükséges szemestakarmány megszerzéséhez a vállalatnak óriási piacra vanszüksége. (Nem a konkurenciától félek, amikor az alábbiakat említem, hanem egy könnyen bekövetkező eshetőségre gondolok.) E piac területbe a város, annak környéke (elsőrendű kukoricatermő vidék) sőt a Dunántul egy jó része eo ipso belesik.

(Folyt. kov.)

— Előadás. Dr. Gál János fő. reális. tanár f. hó 30 án, pénteken fél 7 órakor „Uj irodalmi problémák” címen a Szent Imre teremben előadást tart. A belépés díjtalan.

— Indítványok a közgyűlés elé. Dr. Szabady József ügyvéd, városi bizottsági tag két indítványt tesz — elő a legközelebbi városi közgyűlés elé. Az egyik a proletárdiktatura alatt elkommunizált házak jogtalanul elvett lakbérének sürgős kiutalását kéri a miniszteriumtól. A másik pedig a lakbérémelés érdekében emel szót. Az indítvány csak a közalkalmazottakat és a rokkantakat óhajtja mentesíteni a lakbérémelés alól.

— A Szent György kórház felszerelése a háború alatt óriási mértékben tönkrement. A fémtermék és gyógyszerhiány szinte tőrhetetlenné vált. Dr. Berzsenyi Zoltán a kórház igazgató főorvosa a napokban Budapestben ez ügyben eljár a külföldi missióknál s eredményképen a mai napon Turmar kapitány a svajci missió főnöke lejtő városunkba, hogy személyesen megvizsgálja a kórház viszonyait. Turmar kapitány a kórháznak fémtermék és gyógyszer kiadományát a jövő hétre kitátságba helyezeti.

— Eljegyzés. Balogh József eljegyezte dr. L'Epilattienier Imre városi közig. gyakornok.

— Elrejtett kommunista került tegnap a rendőrség kezére. Lits Jenő Lövölde u. 18. sz. alatti lakos Dv. alkalmazott Borzas-lván veszprémi lakost, aki kommunista bűncselekmények elkövetésében részt vett, megjárta a börtönt, majd január hóban megszökött, öngyilkos kísérletben rejtőzött. A rendőrség Borzast letartóztatta s átadja a veszprémi ügyésznek. Lits ellen megindult az eljárás.

— Iparosok figyelmébe. Felhivatnak a szakosztályok annak kimutatására, hogy mely iparosok vállalkozásának külföldi anyagból külföld részére munkát vállalni, ennek eredményéről szóló kimutatás május 3-ig az ipartestületi jegyzőhöz nyújtandó be, aki azt azonnal az illetékes helyre fogja juttatni. Ugyancsak felhivatnak a szakosztályok, hogy a háború kitörése óta kiadott iparigazolványok ügyében teendő előterjesztésekkel egy-két nap alatt elkészüljenek, hogy azok az I. foku iparhatóság közbejöttével tárgyalhatók legyenek. Ipartestület.

— A Vörösmarty Kőr vasárnap tartotta rendkívüli közgyűlését, a melyen gróf Széchenyi Viktortól megvásárolták a Kossuth-utcai házat. Így a Kőr biztosította önmagának a megfelelő helyiséget és ezáltal fennállt a megszilárdította.

— A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesülete vasárnap, május hó 2-án d. e. 11 illetve fél 12 órakor tartja tisztújító közgyűlést a Zeneiskola termében. A tagoknak minél számosabb megjelenését kéri a Vezetőség.

A Területvédő Liga Székesfehérvári és Fejérmegyei Köré május 9-én, vasárnap d. u. 4 órakor népszerű nagy magyar zené neddelutánt rendez a Szt. István teremben. A később részletesen közlendő program a magyar zene legszebb gyöngyeiből válogatott ének, hegedű, fuvola, zongora, zenekari és énekkari számokból áll. A fényes műsor keretében dr. Simon András előadást tart a Liga fontosságáról és céljairól. A Liga alkalmat kíván nyújtani ahhoz, hogy minden társadalmi osztály anyagi megerősítés nélkül magasabb zenei élvezetbe juthasson s ezért a belépői díjakat a mai viszonyokhoz képest rendkívül olcsón szabta meg. Belépőjegy a földszintre személyenként 3 kor. Nagypály 40 és 30 K, oldalpály 20 K. Jegyek előre váltathatók Klöckner, Péter, Knazovitzky Béla és az Alba drogéria Nádor-utcai helyiségében. Mivel a terem beléptető képessége korlátozott, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Jónás. Cser Istvánné Gázta utcai lakásába az ablakon keresztül ismeretlen tettes tegnap bejutott és 2 női inget és egy miniatűrliké gyermekpaplant ellopotott.

Aranyember a városi színházban. A vasutas műkedvelők május 12 és 13-án Jókai Mór örökbecsű drámájával az „Aranyember”-rel lépnek a közönség elé. Az érdeklődés az előadás iránt már most is széleskörű.

Az erdélyi menekültekért. Sárkeresztúr község képviselő testülete az erdélyi menekültek segítségére 15000 koronát szavazott meg.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank h. hó 18-án tartotta 50-ik rendes évi közgyűlését. Gróf Zichy János elnök megnyitóijában értékes gondolatokban gazdag visszafüggetlenségi beszédet az intézet 50 éves munkájára, egyúttal a nemrég mult idők és a várható jövő közgazdasági nehézségeire, amelyek még sok megpróbáltatást hozhatnak úgy egyesekre mint a pénzügyre. Megelégedéssel néz vissza az elmúlt 50 évre és reménytelül néz a jövőbe, hogy a nehézségek becsülettel megküzdve legyőzhetők.

A köznevelés és tanügyügyi bizottság a városi köznevelési és a tanügyügyi bizottság által megvizsgált számadatokat elfogadják és kimondja, hogy a részvények 50. sz. szelvénye az intézet pénztáráról h. hó 19-étől dbként 35 koronájával beváltható. Ugyancsak elhatározza a közgyűlés, hogy az intézet alapitójaként 1 millió koronáról 2 millió koronára emeli fel olyképpen, hogy minden régi részvényre egy új részvény vehető át 800 korona kibocsátási ár, 15 K illeték és a ján. 1-től járó 5 százalék folyó kamat befizetése ellenében. Az elővétel joga bezárólag f. é. május hó 20-ig gyakorolható.

A megüresedett felügyelő bizottsági tagsági helyre Wiener Gyula, felügyelőbiz. póttagokká Pete János és dr. Eisenbirt Ferenc választattak meg.

Vida Pál elismeréssel szól az igazgatóság és tisztikar munkájáról és különösen meleg szavakkal emlékezik meg idb. Pápai Nándor érdemeiről, aki mint tisztviselő, majd igazgatósági tag közel fél százados munkáját szentelte az intézet előhaladására. 968

Mohar, József, búkköny, takarmányrépa magvak és kertimagvak a legutányosabb árban Bogvay nál kaphatók. Vörösmarj ter 2. 735.

Dr. PAJZS SZANATORIUM
Székesfehérváron. Felvez-sebészlet bel-és szülészeti betegeket. Olcsó napi ápolási díjak. Elsőrangú ellátás, központi fűtés. Benntlakó orvosok. Első, második és harmadik ápolási osztály.

KERESZTÉS
DIVATRUHAZABAN
Legfinomabb angol férfi szövetek
Ismét raktáron.
Székesfehérvár, Városház-tér. Telefon 13.

Színházi heti műsor :
Hétfő : Éva.
Kedd : VII. parancsolat.
Szerda : Bőreger.
Csütörtök : A fekete lovas.
Péntek : Éva és a férfiak.
Szombat : Orpheus a pokolban.
Vasárnap d. u. : Tul a nagy Királynő.
este : Orpheus a pokolban.

Székesfehérvár szab. kir. város tanácsától.
5228|1920. sz.

Hatósági hirdetmény.
Felvijuk a város közönségét, hogy — addig is, míg a házi szemétfuvarozását a város házi kezelésbe veszi, — a kihordott szeméte a felsőváros részen kizárólag a lovasberényi ut melletti homokgödörknél, az alsóváros részen pedig a csikvári ut menti földmelyedéseknél (a temetőktől nyugatra) szabad lerakni.
Figyelmeztetjük egyben a lakósságot, hogy — tekintettel arra miszerint a fenti rendelkezések betartása közegészségügyi szempontból is feltétlen kívánatos, — a hatósági ezirányú rendelkezéseinek pontosan tegyen eleget, annál is inkább, mert a kihágást elkövetőkkel szemben a legrigoribb eljárást fogjuk megindítani.
Székesfehérvár, 1920. apr. 20.
Városi tanács.

Székesfehérvár, 1920. sz.
4912|1920. sz.

Hirdetmény
A város közönségét, hogy a törvényhatósági bizottság által alkotott és a kormányhatóság által jóváhagyott vigalmi adó szabályrendeletet **folyó évi május hó elsejével életbe léptetjük.**
Vigalmi adó alá esnek a város területén rendezett nyilvános vigalmak, előadások és mulatványok, um. táncvigalmak, hangversenyek, szini és mozgófénykép-színház, szavaló előadások, felolvasások, dal és zeneestélyek, sportversenyek, cirkusz előadások, állatseregletek, mindenféle muzeumok, kiállítások, bűvészeti előadások, álarcos menetek, tűzijátékok, lövészbödék, hajó és körhinták, báb vagy népszínházak és más efféle szórakozások.
b) Továbbá nyilvános helyeken vagy társaskörökben, egyletekben, kaszinókban és klubokban folytatott kártyázás, billiárdozás, dominó, teke és sakljáték.
c) Vendéglőkben, kávéházakban és általában a nyilvános helyeken valamint a társaskörökben, egyletekben, kaszinókban és klubokban, fogyasztott pezsgőbor, illetve pezsgőzés.
A vigalmi adó befizetése az érkezett pezsgő bejelentésekor a városi számvivősnél történik, a melynek igazolása nélkül rendőrhatósági engedély nem nyerhető.

A vigalmi adó lerovását és a visszaélések megállítását az államrendőrség által támogatott közegérendőrség ellenőrizte, akik e célból bárhol és bármikor megjelenhetnek.
A visszaélések megtorlása szigorú és esetleg az engedély megvonásával is jár.
A vigalmi adóért a nyilvános helyek tulajdonosai a körök, egyletek stb. vezetői, illetve az engedélyesek felelősek.
Megjegyezzük végül, hogy a szabályrendeletben eredetileg megállapított díjtelek a belépőidők után fizetendő 10 százalék vigalmi adó érintetlenül hagyása mellett a törvényhatósági bizottság által — ideiglenesen 200 százalékkal felemeltettek.
A szükséges felvilágosítások a pénzügyi osztálynál és a város főszámvivőjénél nyerhetők.
Dr. Zavaros Aladár,
polgármester.

APROHÍRDETÉSEK

- 888. — **Szobafestő** és mázólat legutányosabb vállalat. Varga János, Öreg-u. 15. 10-4
- 942. — **Eladó** egy jégszekrény két kályha és egy vaskupa. Cim a kiadóban.
- 962. — **Maltér** 15. szám alatt egy 2 lóra való igáskocsi eladó. 5-4
- 941. — **Egy lóra szerezem** eladó. Horog-u. 8. 5-2
- 981. — **Egy köbméter** körüli amerikai díőfa deszka és padló eladó. Pirosalma-utca 2. 4-1
- 929. — **Eladom** fűszerüzlet berendezését, mely 70 fiókos. modern email-címekkel van ellátva, ezenkívül van 4 drb. nyitott álvány és 4 drb. puld. Állomásunk Atcsuth Felcsuth. Sauber Mör. 4-2
- Rokkant katona** villanyzerelő állást keres, benzín, nyersolaj, gázmotor, dinamó kezelő vizsgával rendelkezik. Méhészethez is ért. Cim a kiadóban.
- 979. — **Farkas kutya** 2 éves nőstény 1000 kor., egy öthónapos 500 koronáért eladó. Községi állatorvos, Duna-földvár. 3-1
- 974. — **8 darab választási**, 4 drb három hónapos malac eladó. Almásház-telep, Vértanu-utca 27. 3-1
- 928. — **Trágya eladó.** Kerületi-utca 48. szám. 6-5
- 975. — **Egy tenyésztő** eladó. Szeder-utca 43. 3-2
- 928. — **Zsír vagy cukrot** adnak betárolni. Cim a kiadóban.
- 92. — **Egy drb fajbeli fejős** tehén 2 éves márt eladó. Olaj utca 47. 3-2
- 976. — **Rác-utca** 15. szám alatt fűtő-szék és szalonna eladó. 2-1
- 980. — **Társat** keresek 50-60,000 koronával élelmiszertüzelthez, lehet nő is, közreműködők előnyben. Levélbeni ajánlatot „kereszteny” címen a kiadóba kérek. 2-1
- 970. — **Elvezett** 20-án aranynyaklánc ezüst Mária éremmel, a becsülettel megtaláló kérielk adja be szerkesztőségünkbe. 200 kor. jutalmat kap.
- 975. — **Szénátör** 8 szám alatt egy hidas és más egyéb eladó.
- 966. — **Varrógépek** és kukorica morzsolók eladók. Alsókirálysor 21. sz. alatt.
- 967. — **3000 Kor.** jutalom annak, aki május havában kétszobás lakáshoz juttat. Cim a kiadóhivatásban.
- 971. — **Dinamó** eladó, 2 lóerős 110 voltos. Cim a kiadóban.
- 909. — **Varga István** sertéskereskedőnél 11 darab 4 és 5 hónapos sülők eladó. Sáro-utca 27. 3-3
- 925. — **2 darab** 2 hónapos malac eladó. Tolnai-u. 5.
- 932. — **Egy előhasu** és egy éves fajborjú eladó a vízvezeteki telepen. 2-2
- 921. — **Egy hároméves hasas** 5.6 eladó. Selyem-utca 9. 2-2
- 879. — **2000 drb.** jó cserépszindőre van szükségem. Felsőkirálysor 20. Pénzvesz. Imre. 2-2
- 959. — **Szerény igényű** intelligens leány, ki a könnyebb háztartás tekintendben is segítkezni tartozik, gyermekek mellé fölvetelik. Jelentkezés személyesen d. u. 2-4 óra között Távirda-u. 22. sz. 1. emelet. 2-2

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
520|1920. szám.

Felhívás.
A 2580|1920. számú M. E. rendelet alapján a népszámlálási munkálatok befejeztettek. A közelméleti szempontból szükséges adatok most vannak feldolgozás alatt. Tekintettel azon körülményre, hogy a fenti rendelet súlyos büntetést (hat hónapi elzárás, 8000 korona bírság) ró mindazokra, kik hamis adatokat mondtak be; újabb és utóljára hívom fel a városi közönséget, hogy folyó hó 28-ig bezárólag Városház I. emelet 10 szám alatt jelentsenek be minden olyan változást, mely a hatósági ellátásra befolyással bír. (Istizjegyek jogtalan felvétele, ellátaltonok számának hamis bementása.) Minden visszaélést, mely a mai nehéz életmezési viszonyok mellett a városi ellátásra néző befolyással van, a legrigoribban fogok a fenti rendelet értelmének megfelelően megtorolni.
Székesfehérvár, 1920. apr. 24.
Dr. Zavaros Aladár s. k. polgármester.

ELSŐ KÉZ
BAFFIA
EXTRA MAYUNGA.
Szállítja postán és vasúton
SZABÓ SÁNDOR
nagykereskedő.
Budapest, VII. Murányi-utca 13. — Szőlőbirtokosoknak, gazdáknak és viszont eladóknak **nagy ár-engedmény.**
Kérjen ajánlatot.

Apollo-színház.
Hétfőn és kedden
április hó 26 és 27-én :
Magyar filmremek I Repri I
Gyónás-szemétség.
Dráma 4 felvonásban.
Kiegészítő műsor!
Rendes helyárak.

Permetező gépeket és hozzá való alkatrészeket a raktáron tartok a ipa inka fozó készülőket és rész-mozgatókat. Mindenféle rézmunkát, javításokat és cinezéseket előállalok!
Grocz Kálmán utóda
Molnár István, rézműves.
886. Székesfehérvár, Hal-tér 16

Urania-színház.
Hétfőn és kedden,
április 26 és 27-én :
Osztrigás Mici
Kacagató vigjáték 4 felv.
Főszereplő : Ossy Oswald.
Kiegészítő műsor!
Előadások köznapokon 7 és 9 órakor. Vasár- és ünneppalokon 5, 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.